

ДО ЮВІЛЕЮ ІРИНИ ТИМОФІЇВНИ КРУГЛИКОВОЇ

Вітаємо з дев'яностоліттям Ірину Тимофіївну Кругликову, видатного археолога античності, людину колосального досвіду і, не зважаючи на вже досягнуті звершення, неабиякої наукової снаги. Роки польових досліджень, наукової і редакційної діяльності були сповнені прагненням досконалості та відповідальності перед своєю роботою. Дивлячись нині на опубліковані праці дослідниці за 1950—1970-і роки, складається враження, що дослідниця піддавала суворому відбору всі свої міркування та висновки, що поза кадром залишається ще чимало цікавих ідей і роздумів, без сумніву, не менш корисних для молодших колег.

Народилася Ірина Тимофіївна 20 листопада 1917 р. в Москві. 1940 р. закінчила історичний факультет Московського державного університету. Все подальше її життя було пов'язане із науковою діяльністю. Працьовитість і відданість справі допомагали І.Т. Кругликовій у ті складні й страшні часи триматись обраного життєвого напрямку. Фактично у воєнні роки вона працювала над кандидатською дисертацією, яку успішно захистила 1944 р. Сама тема роботи «Дакія в період римської окупації» визначала історичну ситуацію, яку довелося пережити науковцям у ті

роки. Далі розпочалася робота в Інституті археології РАН.

Не одне десятиліття І.Т. Кругликова присвятила археологічним дослідженням Північного Причорномор'я, а саме: територій в районі Керченської протоки, Херсонеса та Східного Криму. Значна частина розкопок, які вона очолювала, проводилися на території античної хори. Дані цих досліджень, а також дотичні до теми узагальнювальні праці Ірини Тимофіївни останнім часом стали неоціненним джерелом для науковців, які розробляють такі популярні у західній, а останнім часом і у вітчизняній науковій літературі, проблеми хори античних полісів. Нові досягнення сучасних дослідників у вивченні хори Херсонеса і Боспору багато в чому завдячують саме науковим надбанням І.Т. Кругликової. Результати її польових робіт вилилися в низку друкованих праць, а також захищену 1974 р. докторську дисертацію на тему «Сільське господарство Боспору».

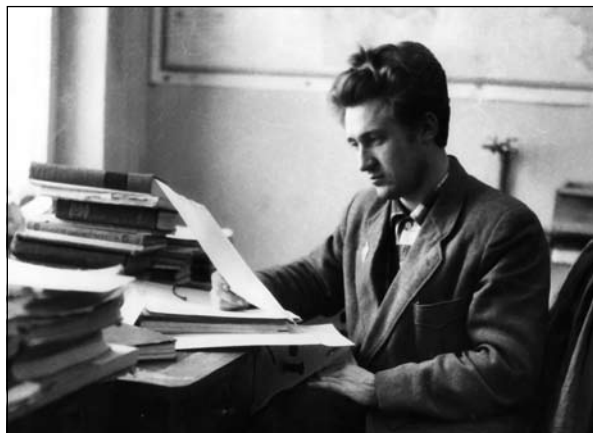
Крім того, Ірина Тимофіївна займалася науково-організаційною діяльністю. Була відповідальним секретарем збірки «Советская археология» (1953—1959), журналу «Советская археология» (1957—1958), відповідальним редактором «Кратких сообщений Института археологии АН СССР» (1968—1993), а також впродовж п'яти років (1974—1979) обіймала посаду завідувача сектором античної археології. Десятки і сотні статей, що проходили через її руки, вдосконалювались і підводились до належного наукового рівня. Ірина Тимофіївна з її вимогливістю, насамперед до себе, точністю і виваженістю у висловлюваннях, завжди була тим прикладом, до якого можна лише прагнути. Відбір матеріалів до публікації в таких поважних наукових виданнях складає величезний внесок дослідниці у формування авторитету і високого рівня антикознавства, на якому виховувалась плеяда сучасних дослідників.

І передусім, цим вимогам відповідає власний доробок І.Т. Кругликової. У ньому понад 150 наукових праць, з-поміж них десяток монографій. Значної ваги дослідниця завжди надає пошукам

висновків. Її узагальнювальні роботи, особливо в часи, коли розкопки проводилися вкрай інтенсивно і накопичувалась сила-силенна речового матеріалу, нерідко неохопленого дослідженням за браком часу, мали неабияку наукову цінність. І нині кожен археологічний проект на ділянках античної хори не обходиться без аналізу висновків і зауважень, висловлених в працях Ірини Тимофіївни Кругликової.

Не кожній людині дано прожити таке довге й насичене життя. Тож нехай усі досягнення дослідниці стануть яскравим прикладом для навчання та наслідування наступними поколіннями науковців. Колектив античного відділу Інституту археології Національної академії наук України вітає Ірину Тимофіївну з цим поважним ювілеєм і зичить їй міцного здоров'я, натхнення, впевненості та незламної сили духу.

ДО 70-РІЧЧЯ ВОЛОДИМИРА КУЗЬМИЧА МІХЕЄВА

В.К. Міхеєв народився 12 листопада 1937 р. у с. Лухівка Саранського р-ну Мордовської АРСР. У 1960 р. закінчив історичний факультет Харківського державного університету (ХДУ) (паралельно в 1959—1965 рр. був лаборантом, старшим лаборантом археологічного музею ХДУ). У 1964—1967 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі стародавньої історії та археології. У 1965—1969 рр. Володимир Кузьмич був викладачем, а в 1969—1975 рр. — старшим викладачем кафедри історії стародавнього світу та археології. У 1975 р. затверджений на посаді доцента. З 1977 р. В.К. Міхеєв — доцент кафедри історіографії, джерелознавства та археології. У 1968 р. учений захистив кандидатську дисертацію «Основные ремесленные производства болгаро-аланского населения Подонья в VIII—X вв.» (ХДУ, науковий керівник — професор Б.А. Шрамко). У 1986 р. захистив докторську дисертацію «Экономические и социальные отношения у населения сал-

тово-маяцкой культуры Подонья — Приазовья (середина VIII — середина X вв.)» (Київ, Інститут археології АН УРСР). У ХДУ, Слов'янській філії ХДУ (Донецька область), Харківському інституті культури викладав загальні курси: «Основи археології», «Основи етнографії», «Історія Стародавнього Риму», «Історія первісного суспільства»; спецкурси: «Методика археологічних досліджень», «Археологія східних слов'ян», «Середньовічна археологія» та ін.

В.К. Міхеєв — автор понад 100 наукових, науково-популярних та методичних праць, серед яких монографії «Справочник по археологии Украины: Харьковская область» (Київ, 1977, у співавторстві), «Подонье в составе Хазарского каганата» (Харків, 1985), «Археология железного века Восточной Европы (древние славяне)» (Белгород, 1989, у співавторстві), «Археологические памятники Белгородской области» (випуски 1—3) (Белгород, 1992; 1993; 1995, у співавторстві) та навчальний посібник «Археология залізного віку Східної Європи» (Харків, 2000, у співавторстві). Член Головної редколегії «Свода памятников истории и культуры Украины», редколегії «Вестника Харьковского университета» (серія «Історія») (до 2001 р.), «Болгарского ежегодника», щорічника «Древности», журналів «Археологія» Інституту археології НАН України та «Східний світ». Головний редактор «Харківського історіографічного збірника» (до 2001 р.), член редколегії «Харьковского биографического словаря».

У 1999 р. В.К. Міхеєва обрано академіком Всеукраїнської академії історичних наук. Член спеціалізованої ради Інституту археології НАН України і Інституту сходознавства НАН України